

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS**NUTARTIS**

2022 m. gruodžio 8 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės (kolegijos pirmininkė), Algirdo Taminsko ir Jūratės Varanaukaitės,

susipažinusi su 2022 m. lapkričio 29 d. paduotu atsakovių E. P. ir D. A. Š. kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. rugsėjo 15 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Atsakovės E. P. ir D. A. Š. padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. rugsėjo 15 d. nutarties peržiūrėjimo. Šia nutartimi paliktas nepakeistas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo patenkintas ieškovės Vilniaus apygardos prokuratūros, ginančios viešąjį interesą, ieškinys atsakovams sodininkų bendrijai „Mokslas“, Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos, A. B., V. B., E. P. ir D. A. Š. dėl valstybinės žemės perleidimo sandorių pripažinimo negaliojančiais, administracinių aktų panaikinimo ir restitucijos taikymo. Kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovių paduotame kasaciniame skunde nurodomi šie argumentai: 1) teismai nusprendė dėl į bylą neįtraukto asmens (hipotekos kreditorės L. J.) teisių ir pareigų, todėl yra absoliutus teismų procesinių sprendimų negaliojimo pagrindas (CPK 329 straipsnio 2 dalies 2 punktas); 2) teismai netinkamai aiškino ir taikė hipotekos teisinius santykius reglamentuojančias materialiosios teisės normas. Teismų procesiniais sprendimais be hipotekos kreditoriaus valios buvo sukurta visiškai nauja hipotekos rūšis – svetimo daikto hipoteka, kuri neabejotinai daro įtaką hipotekos kreditoriaus teisėms bei pareigoms; 3) teismai netinkamai aiškino ir taikė valstybinės žemės sklypų, esančių mėgėjų sodo teritorijoje, pardavinimą reglamentuojančias teisės normas. Pagal Žemės įstatymo, Žemės reformos įstatymo ir Valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos mėgėjų sodo teritorijoje taisyklės teisę pirkti ne aukciono būdu iš valstybės mėgėjų sodo teritorijoje esančius valstybinės žemės sklypus buvo suteikta tik tokių žemės sklypų teisėtiems naudotojams. Atsakovas A. B., įsigydamas žemės sklypus iš sodininkų bendrijos, buvo šios bendrijos narys ir faktinis žemės sklypų naudotojas. Teisės aktuose nebuvo nustatyto draudimo sodininkų bendrijų nariams ar kitiems asmenims, ne aukciono būdu iš valstybės įsigijusiems žemės sklypą, vėliau laisvai tokiu turtu disponuoti; 4) teismai netinkamai taikė restituciją reglamentuojančias teisės normas ir dėl jų taikymo nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos. Teismams taikius restituciją natūra, liko neaišku, ką konkrečiai nuspręsta grąžinti valstybei – 0,0649 ha dalį žemės sklypo Nr. 2 ar nebeegzistuojančią žemės sklypą Nr. 3. Be to, atsakovių nuomone, egzistuoja bent viena iš šių restitucijos natūra netaikymo sąlygų: (a) valstybei grąžintas įkeistas daiktas, nors iš valstybės buvo įsigyti neįkeisti žemės sklypai; (b) tokio daikto kaip žemės sklypas Nr. 3 šiuo metu nebėra, nes jis tapo kito daikto sudėtine dalimi; (c) valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties dalyku nebuvo bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausantis turtas, todėl turto grąžinimas tokios nuosavybės teise yra negalimas, o jei ir būtų galimas – tai darytų reikšmingą įtaką jo vertei bei sukeltų šalims didelių nepatogumų, kuriuos lemia daikto valdymas bendrosios nuosavybės teise.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346](#) straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėtiems teismų procesiniams sprendimams priimti.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350](#) straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Gražintinas sumokėtas už kasacinį skundą žyminis mokestis ([CPK 350 straipsnio](#) 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi, nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Gražinti atsakovei E. P. (a. k. *duomenys neskelbtini*) 39 (trisdešimt devynis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2022 m. lapkričio 23 d. AB „SEB bankas“, mokėjimo nurodymo Nr. 13.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Danguolė Bublienė

Algirdas Taminskas

Jūratė Varanuskaitė